

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

A „GAZDASÁGI LAPOK“
INGYEN MELLÉKLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Előfizetési ár a „Gazdasági Lapok“ nélkül:

Egész évre ... .. 10 kor.
Fél „ ... .. 5 „

TELEFON: József 40—66.

Az e lapokban foglalt minden cikkért az utányomás joga fentartva.

TARTALOM.

Szarvasmarhák jelzése. — Kövy József	131
A fagyasztott hus jelentősége nálunk. — Graf Miksa	131
A nagy tejhiány ellen mit tegyünk? — Wolff Guidó.	132
Kérdések és feleletek	132
Kérdések: Tyukászat felállítás. Egy fiatal asszony	
Feleletek: Igás ökör takarmányozása. Szóke Mihály	
— Sertéshizlalás. — r — n.	
Kisebb szakközlemények	132
Hírek	132

JÁRVÁNYOK

fellepte esetén forduljon a

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE
RÉSZVÉNYTÁRS. IGAZGATÓSÁGAHOZ
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCZA 18/B.

Sürgőnyczim: Vaccin Budapest.

Interurban { reggel 7-től este 6-ig: József 20—14.
telefon: { este és éjjel: József 22—58.

Az intézet anyagai egész Európában elterjedtek s megbízhatóságuk, állandó bakteriológiai karakterük és hatékonyságuk közismertes. Felvilágosítások, szaktanácsok és laboratóriumi vizsgálatok díjmentesek.

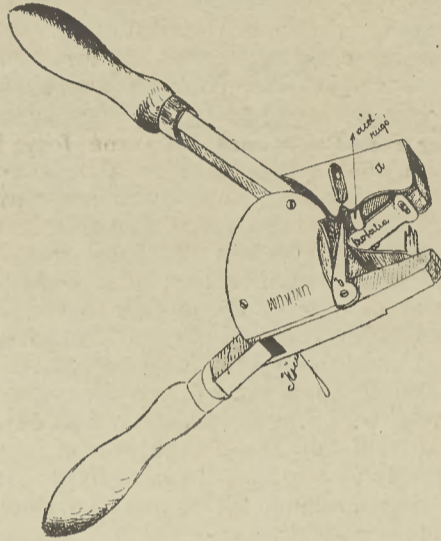
Szarvasmarhák jelzése.

Kétség nem férhet ahhoz, hogy a rendszeres állattenyésztés a tenyészetbe beállított állatok megfelelő jelzését nem nélkülözheti. Azok a czélok, melyek egy-egy tenyészet előtt állanak, a melyek megvalósítása a tenyésztő állandó törekvését képezik, kívánatosá teszik minden egyes állat képességeinek: jó és rossz tulajdonságainak, meglévő hibáinak, termelőképességeinek stb. pontos és lelkiismeretes megfigyelését. Ezek a megfigyelések, — melyek alkalmas formában fel kell, hogy jegyeztessenek — komoly értékkel csak akkor bírnak, ha minden kétséget kizáróan egy és ugyanazon állatra vonatkoznak. Éppen ez a körülmény az, a mely első sorban teszi szükségessé tenyészállataink jelzését. Vannak természetesen magasabb tenyésztői szempontok, melyek szinte parancsolják az állatállomány maradandó megjelölését. Így p. o. ott, a hol fontossággal bírhat egy-egy utód leszármazásának pontos nyilvántartása, a hol bizonyos előnyösnek felismert tulajdonságot tudatosan akar a tenyésztő állandósítani, avagy valamely külemi hibát, avagy nem éppen előnyös tulajdonságot akar tenyészetéből kiküszöbölni, — szintén az állat jelzése az egyetlen mód, mely a tenyésztő munkájához komoly és biztos alapot nyújt. Természetes, hogy a jelzés ezen fontos feladatának csak akkor felelhet meg, ha az maradandó.

A háziállatok s közöttük a szarvasmarha

jelzésében egy bizonyos fejlődési folyamat észlelhető. A régi, kezdetleges jelölések mindig újabb és tökéletesebb eljárásoknak adnak helyet.

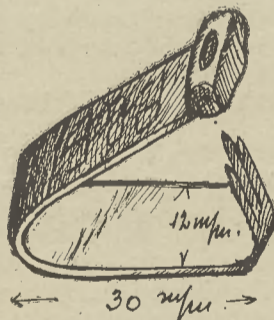
Ma, a mikor igen jó jelzési módokat és eszközöket ösmerünk, ósdinak és elavultnak fogjuk találni a lovak jelzésénél még ma is használt sűtővasat, jóllehet, nem nagy ideje még annak, mikor a sűtővas használata általános volt. Hogy a sűtővasat a bőrfelület és szarv jelölésére is

47-ik ábra. »Unikum« krotáliafogó.

használták s használják részben ma is, eléggé ösmert tény. Kezd eltűnedezni a használatból a fülnek bizonyos ku'cs szerint történő kilyuggatása és a széleken való kicsipegetése is, nemcsak azért, mely valóságos tanulmány egy ilyen összevissza lyukgatott és kicsépkézett fül jelentőségét megállapítani, hanem és főként, mert a fül könnyen beszakadhat, fájdalmas és nehezen gyógyuló sebet okozva az állatnak.

Az újabb időkben általában két eljárás: a tetoválás és krotáliázás nyer a szarvasmarhák jelzésénél alkalmazást. A tetováló számjegyek alkalmazása lényegében igen jó eljárás lenne; hibája azonban, hogy leginkább csak fe-

48-ik ábra. Krotália.

hérbőrü állatoknál s azokon is csak addig érvényesül a jelzés jól, míg a tetoválás el nem piszkolódik. Erősebben pigmentált állatokon a legjobb a korom-, cinober- vagy anylínfesték is csak kétesen jut érvényre.

A krotáliák kezdetben sok kívánni valót hagytak hátra. Nehézkes és körülményes eljárás volt addig, míg a krotália csak előlyukasztás árán került az állat fülébe. A pepecselő hosszadalmas eljárás alatt, a mikor nem ritkán erősebb vérzés is kísérte a fül átlyukasztó műve-

letet, a legbékésebb természetű állat is türelmetlen lett s felette megnehezítette a krotáliának helyesen eszközölt alkalmazását. Sokszor egész műtétszámba ment az állat megjelölése s a legondosabb eljárás mellett is egészen elsebesítette a fület Ezek, a mindenki által felismert nehézségek siettették az u. n. autókrotália fogó megteremtését, melynek egy igen sikerült s a gyakorlatban már is kitűnően bevált alakjára akarom az olvasó figyelmét felhívni.

Az autókrotália fogó föelőnye tudvalevően az, hogy egyetlen kézfogással lehet a fülre alkalmazni a krotáliát. Ily fogókból nálunk tudvalevően az igen jól bevált „Hauptner“-féle fogók voltak s vannak ma is forgalomban, a melyeknek azonban még mindig hibája az, hogy aránylag nagy — mintegy egyfilléres nagyságu — lyukat üt a fülön s maga a fogó is kissé nagyméretű s e miatt kezelése nehézkes.

Az alábbiakban ösmertetendő „Unikum“ jegyű fogó ezt a két hibát eltünteti.

A fogó kis alakban s igen tetszetős nikkelezett kivitelben készül; nincs rajta semmi kiálló csavar, igen könnyen tisztogatható, a fülön alig számbavehető sebet üt. A hozzávaló krotáliák alumíniumból készülnek s így nemcsak, hogy igen könnyűek, hanem rozsdamentesek is. A krotália ábráját eredeti nagyságban a 48-ik ábrát láthatja az olvasó, míg 47. ábránk a fogót mutatja be vázlatos rajzban; a fogóba bele van illesztve már a krotália is, a fülbe csipés pillanata előtti állapotot is jól feltüntetve.

A fogó méretei: hossza 23 cm.
szélessége 6 „
vastagsága 2 „

A fogó sulya 620 gramm.

A krotáliának a fülbecsípése teljesen automatikusan történik. A krotáliát a fogóban két kis aczélrugó (l. 47. ábrát) rögzíti. A két aczélrugó a fogó „a“, jelű alkatrészével van a krotáliára rászorítva. A mint a fogót a fülre illesztve egy erőteljes nyomással összeszorítjuk, a fogó »b« jelzésű peczke feltolja az „a“ részt, minekfolytán a krotáliát szorító aczélrugócskák felszabadulnak a nyomás alól s a fogó minden erőlködés nélkül leemelhető a fülről. Az egész eljárás igazán egy pillanatot vesz igénybe s mire az állat észreveszi magát a krotália már a fülén is van.

Magának a fogónak szerkezeti ösmertetései belemélyedni nem akarok, a minthogy ennek semmi célja nincs.

Vásárokat látogató gazdáknak ma különösen, mikor annyian igyekeznek és fognak még ezután is törekedni a megcsappant állatállományukat vásárlással is pótolni, ez a kis méretű és így zsebben is könnyen elvihető jelzőfogó a vásárolt állat azonosságának megállapítása érdekében is igen jó szolgálatot tehetne, még akkor is, ha a gazda nem a törzskönyvszerű nyilvántartás czéljából jelölné meg szarvasmarháját. Kövy József.

A fagyasztott hus jelentősége nálunk.

A hűtési technikának a husiparban ropant jelentősége van. A hus romlandó élelmiszer lévén, hűtőházakban szokták elraktározni, vagy ha huzamosabb ideig óhajtják a

A legjobb rendszerű és gyártmányú
Jepsen-féle tejgazdasági cikkeket, tejpasztöröket, vajkészítőgépeket, tejhűtőket, Batic-separatorokat, hűtőgépeket, Max-fejőgépeket szállít, nagy üzemeket, modern gazdasági építkezéseket tervez és berendez.

Legkiválóbb vezérképviseltek és saját villanyerőre berendezett gépműhely

ESSŐ ÉS TÁRSAI okleveles mérnökök.

ESSŐ és dr. PATTANTYUS gépészmérnökök, MARSCHALKÓ műépítész,

mezőgazdasági és elektromos berendezési vállalata, BUDAPEST, VIII., József-körut 14.

hust eltenni, fagyasztják. Dél-Amerika, Ausztrália rengeteg husermelése csak ily módon értékesíthető. A fagyasztott hus kereskedelme évről-évre nagyobb arányokat ölt. Ma már nem csak Angliába, Franciaországba, de Olaszországba, sőt Németországba is sok fagyasztott hust szállítanak. Hol az állattenyésztés termelő-képessége csökken, vagy bármi okból hushiány tapasztalható, ott azonnal felvillan az eszme, hogy a hiányok pótlásán legezészerűbb fagyasztott hus behozatalával segíteni. Ámbar tiszta sor, hogy azon kell törekednünk, hogy a fagyasztott hus behozatalára lehetőleg rá ne szoruljunk.

Az állattenyésztő gazdákat csakugy a nagyközönséget érdeklí nyílván az, hogy a fagyasztott hus pótolhatja-e a friss hust vagy a kétféle hus egyenlő értékű-e. A vélemények, tapasztalatok e részben igen eltérők. Néhány komoly szakíró dolgozta és egy-két megbízható kísérlet nyomán mégis elmondom, hogy az elfogulatlan közönségnek mit is kell tudni a fagyasztott husról. Az egyszer már igazság, hogy a fagyasztott juhhus és marhahus azokban az országokban, hova bekerült, legalább kezdetben nem volt valami nagyon népszerű. Ennek legfőbb oka pedig abban rejlett, hogy hiányzott a hus kezeléséhez a kellő szakértelem. A fagyasztott hust a fagyól fel kell engedni, azonban az ilyen hust csak fokozatosan szabad magasabb hőmérsékletű helyiségekbe vinni. Ha a hus hirtelen felenged — így van ez olyankor, midőn a vasuti kocsikból a hust közvetlenül a székbe viszik — belőle értékes tápanyagokat tartalmazó huslé folyik ki, a mi miatt a hus értéke tetemesen csökken. Ha ehhez hozzávesszük azt is, hogy az ilyfajta hus ize is rosszabbodik az is, hogy az ilyen hust nem igen lehet eltarítani: magyarázatát leljük annak, hogy a szakszerűtlen kezelési módnál fogva a fagyasztott hus egyszer-másszor csaknem élvezhetetlen. Számbavételt érdemel az is, hogy a fagyasztott hus felengedésére alkalmas berendezés kell. Erre a célra jók a hűtők. A hűtőben a + 2 C. fokú levegőben a fagyasztott hus 30—40 óráig lóg felengedés végett. Evégből fokozatosan magasabb hőmérsékletű egészen = 10 C. fokú helyiségekbe vihetjük a hust. Mindezekből kitűnik az is, hogy nálunk a fagyasztott husnak nem lehet akkora fontossága, mint Németországban vagy Franciaországban, hol a kisebb városok vágóhidjain is építettek hűtőket. A fagyasztott hus fogyasztása szempontjából e szerint nálunk csak néhány nagy város jöhet szóba. Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy a fagyasztott hust a felengedés után hamarosan el kell fogyasztani, mert hamar romlik. Erre azonban, már hogy a hust hamar elfogyaszszák, a mi városainkban kevés a biztosíték. A ki a husnak utóizét érzi vagy az állott húséhoz hasonló tulajdonságát tapasztalja (már pedig a mi kényes izlésű friss hushoz szokott közönségünk az ilyesmit igen hamar felfedezi), másodsor nem igen kér belőle. A nagy, nyugati, tengeri kikötővárosokban, hol nagy hűtőházak vannak hol a felengedés szakszerűen megy végbe, hol igen nagy a husfogyasztó közönség, homnét nem kell a hust vasuton tovaszállítani, szóval a hust kevesebb költség terheli, ennél fogva a szegényebb nép is könnyedén hozzájuthat, a husnak nagy a kelendősége. A fagyasztott juh- és marhahust még az említett helyeken sem mondják a friss hussal egyenlő értékűnek; már jobb a vélemény a fagyasztott sertéshusról, melylyel azonban csak a mostani háborus évben próbálkoztak a németek, mikor a takarmány hiánya miatt elrendelték a sertések egy részének leölését.

Mindezek után nyilvánvaló, hogy a fagyasztott hus elterjedése nálunk csak korlátolt lehet; a háborus időben parancsoló szükségéből talán a nagy városok élelmezésében lehet e husnak némi szerepe, de a fagyasztott hus fogyasztása állandósulni aligha fog; ámde állattenyésztésünknek is résen kell lenni, hogy fokozott termeléssel a hushiányt pótolja. Az állattenyésztés terén igen fontos az, hogy legalább a községi tenyészállatok (apaállatok) igen jó táplálásban és gondozásban részesüljenek s az öregebb apaállatokat is csak akkor selejtezzék ki a községek, ha már új, tenyészérett, fiatal bikát beszereztek. A községek könnyebb, mint az egyeseket az állatkimélés

czélszerűségéről és nagy nemzetgazdasági fontosságáról meggyőzni. Jó tenyészanyaggal az állatállomány hamar szaporítható s ha elég vágóállatunk lesz, a fagyasztott husnak még kisebb lesz a kelete. *Graf Miksa.*

A nagy tejhiány ellen mit tegyünk?

Ma már minden városi ember érzi, mily szükiben vagyunk a tejnek és hogy nagyon gyakran kell ezen felette fontos táplálékot nélkülözni.

Szerény véleményem szerint nagyrészt segítve lenne e hiányon, ha a tej süritését nagyban bevezetnék hazánkban.

De nemcsak kis adagokban kellene a süritett tejet gyártani, mint p. o. a milyenben Nesztle-féle forga lomban van, hanem egész nagy, közönséges tejes kannákban lehetne ezt szállítani, csak éppen a zárókészülékét kellene némileg módosítani. Vegyük tekintetbe, hogy $\frac{1}{4}$ vagy $\frac{1}{5}$ részre besüritett tej csak egynegyed vagy egyötödresznyi sullyal és térfogattal bír, mint a közönséges, hát könnyebben volna szállítható, csak egynegyedrész annyi vasuti kocsik kellene hozzá és így csak egynegyed, illetve egyötödresznyi fuvardíjat fizetnének az expedálásért, mint eddig, kevesebb edény kellene, kevesebb javítás stb., tehát a költségek mérséklődnének. Nagy előnye lenne az is, hogy a besüritéshez nem kellene jég. Ezek olyannyira apasztják az üzemköltségeket, hogy a besürités költségei fedezve lesznek s így a süritett tejnek, aránylagos mennyiségének semmivel sem volna szabad drágábbnak lenni, mint a közönséges tejnek.

De a főelőny az eltarthatóság növekedésében van meg, mert nem kell attól rettegni a sürü tejnél, mi a közönségesnél napirenden van a forró nyárban, t. i. hogy megsavanyodik és használhatatlanná válik. Ezen okból sokkal nagyobb távolságról volna szállítható a süritett tej, mint a közönséges, minden újabb kiadási többlet nélkül, mert hisz egynegyed-, illetve egyötödresznyi terjedelmű lévén a süritett tej, négy vagy ötször oly távolságról behozva kerülne csak annyiba a vasuti fuvarbér, a mint jelenleg a közönséges tejnél. Így jóval több tej állhatna ugy a főváros, mint a többi városok rendelkezésére. És ezzel nagy előnyhöz jutnának a távoli periferiákon levő helységek tejtermelői is, mert ott, hol most még a távolság miatt a tejet, mint ilyet, értékesíteni nem lehet, a legtöbb csak elpocsékolódik vagy igen alacsony árban értékesül, mint vaj, vagy állatok p. o. malaczkok etetésére fordítatik. A tejsüritéssel a távolfekvő szövetkezetek és uradalmak is a tejszállítási körzetekbe lépnének és jól értékesíthetnék tejuket, mely így kizárólag, mint emberi táplálék lenne felhasználva.

Ki bővebb felvilágosítást óhajt a sürités ügyében, annak tessék hozzám fordulni, szívesen szolgálak magyarázattal.

Wolff Guidó,
Budapest (Óbuda), Gyűrű-
utca 4. sz., 10. ajtó.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Tyukászat felállítása.

Szeretnék néhány tyukot tartani, vagy 20 darabot beállítani, elég-e ezekhez egy kakas, mert a hely nem valami tágas s attól félek, hogy összeveszne a két kakas, inkább negyedévenként a kakast kicserélném. Helyes-e ezen eljárási tervem? Egy gácsérhoz hány tojó kacsát lehet beszállítani? A szives felvilágosítást előre is köszöni *egy fiatal asszony.*

Felelet. *Igásökrök takarmányozása* című kérdésre.

Rendes körülmények közt a jó csalamádé az igásökröknek elég megfelelő takarmány és ha abból annyit kapnak naponként háromszor, a mennyit megbirnak enni, ugy közepes munkában jó erőben is szoktak maradni. Ha mégis soványodnak és nem bírják eléggé a munkát, annak a jele, hogy a csalamádé, ha szépnek látszik is, nem bír a szokásos táperővel, a mi a jelen esős esztendőben nem valószínűtlen.

A csalamádé mellé pótlásul naponként és darabonként, a munka nagysága szerint, adhat 1—2 kg. korpát, vagy ugyanennyi rostaaljdarárt. Vagy pedig, különösen ha magyar ökrökről van szó, a déli etetésre adhat fonnyasztott lóherét, vagy luczernát, a mennyit megbirnak enni; reggel és estére maradhat csalamádé, ez

esetben nem lesz szükség abraktakarmányra. Ha ezen takarmány mellett sem javulnak igásökrei, ugy nem árt megvizsgáltatni állatorvossal, nem-e szenvednek valami belső bajban. Egyébként nem kívánatos, hogy az igásökrök, különösen, ha nincs eladásra szánva, tulkövére legyen, a mint ezt másnemű állatai rovására sok kisczaldánál tapasztaltam. Ugyancsak kisczaldánál láttam ennek ellentétét, a mikor a véletlenül közbeeső pihenő napokon soványabban takarmányoznak, ezáltal a táplálkozás egyenetlen lesz, megfelelő jó hatás nélkül. Bármily sürgős legyen is a munka, etetés után kérésre hagyjunk legalább egy órai pihenő időt.

Szöke Mihály.

Felelet. Sertéshizlalás című kérdésre.

Most egyelőre a konyhahulladékok mellé tessék kerti hulladékokat is adagolni, hogy táguljon a gyomruk és beleik a süldőknek és képessé legyenek ezen szervek a nagyobb mérvű takarmány befogadására és felmelegítésére. Különösen tököket, burgonyát, répát etethet annyit, a mennyit meg tudnak enni. De ezek mellett adagoljon naponta és fejenként legalább is egy kiló korpát is, hogy a csontképzésre elegendő fehérje is álljon a süldők rendelkezésére, ez most a legolcsóbb abraktakarmány, mert kicsiben is csak 20 fillér egy kiló ára. A jövő héten a további hizlalás receptjét fogjuk közölni egyik szakértő gazdatárs tollából. —r—n.

Kisebb szakközlemények.

Élelmiszerhamisítók büntetése a XVIII. században. Egy 1740-ben kelt hatósági rendelet az élelmiszerhamisítókra a következő büntetéseket szabja:

— Minden férfi és asszony, a ki vizes tejet akar eladni, kihágásért arra ítéltessék, hogy a torkába tölcserő dugjanak le és ebbe a hamisított tejből annyit öntsének, a mennyit a bűnös, orvosi ítélet szerint, egészségi ártalom nélkül elbír. Továbbá minden férfit és asszonyt, aki répa, kő, vagy más tárgy hozzátételével növeli a vaj súlyát, el kell fogni és pengellégre állítani. A vajat a tettes fejére kell nyomni s addig ott hagyni, a mig az egész vaj el nem olvad és a gaz hunczton le nem folyik és a kutyák végig nem nyalják. A népnek pedig megengedtetik, hogy a pengellégre állított vajhamisítót szidalmazza, a mint jól esik, csak más polgárokat ne bántson, vagy az isten és a király nevét ne káromolja. Ha hideg van, akkor a bűnös mellett tüzet gyújtanak, hogy ettől a vaj megolvadjon és az arcán, testén végig folyjon. A szegényfa büntetése vár arra is, a ki záptojást ad el. A bíróság által összeszedett tojásokat kiosztják az utcái gyerekek közt és ezek a nép mulattatására megdobálják velük a gonosztevőt. Tilos azonban egyéb tárggyal dobálódzni. — De jó volna egyet s mást ebből a régi históriából felújítani, talán kissé alábbhagynának az immár túlságosan elterjedt és türethetlenné vált hamisításokkal a mai élelmiszer-szállítók s eladók ezrei!

HIREK.

Gyászhir. *Rác* Sándor kir. tanácsos, szőlészeti és borászati orsz. főfelügyelő Balatonfüreden, hol gyógyulást keresett, 55 éves korában elhunyt. Egyik kitűnősége volt a hazai borászatnak s mint tanár és vinczellériskolai igazgató nagy érdemeket szerzett. Ő vezette az 1901-ben Budafokon létesített pinzemesteri tanfolyamot is, ezt az intézményt rövid idő alatt mintaszerű színvonalra emelte. Ebbeli érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjével és a kir. tanácsosi címmel tüntette ki a király. Nagy érdemeket szerzett az állami közpinczék szervezése terén is, melyeket a földmivelésügyi miniszter a hazai borgazdaság érdekében az ország több városában létesített. A hazai borászatnak könyveivel és tanulmányával is nagy szolgálatokat tett. Az Országos Mintapincze is maradandó emléke az ő közhasznu munkásságának. Fáradhatatlan férfiú volt, a pihenést nem ismerte, most a sir ölében legyen neki örök pihenője. Áldás emlékére!

Személyi hírek. A földmivelésügyi miniszter a m. kir. állami ménesbirtokok és a gödöllői kir. koronauradalom gazdasági tisztviselőinek létszámában Ensel-Réső József m. kir. gazdasági segéd-tisztet a X. fizetési osztályba m. kir.

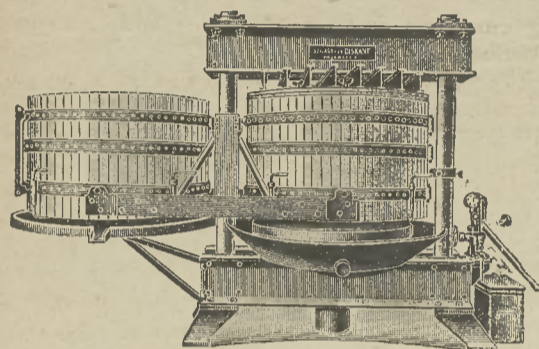
ELSŐ- RENDŰ KÉVEKÖTŐKET,

pamutzsákot, zsákzsinegeket és csomagolóköteleteket

szállít gyári áron a

JUTA- ÉS KENDERIPAR R.-T. BUDAPEST, V. KERÜLET,
KLOTILD-UTCZA 22. SZ.

Kérdezősködéseknél a mennyiség, minőség és méretek pontos közlése kéretik.

Sajtóink föelönye:

A must sehósem érintkezik a vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

1902. országos gazdasági kiállítás, Pozsony, I-ső díj, aranyérem, 1902. Borászati kiállítás Eger: I díszoklevél és aranyérem, 1901. temesvári kiállítás, I-ső díj, díszoklevél, 1906. Nagyvárad: I-ső díj díszoklevél.

BORSAJTÓK

Legjobb rendszerű „Könyök-szerkezetű”, „Kossuth”, „Hegyalja”, „Mabille” és aczélorsós a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű, viznyomású (hydraulikus) kettős kosaru sajtók nagyüzemi préseléshez.

Borsajtóink az 1907. évi pécsi kiállításon aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve, 1914-dik évi budapesti nemzetközi borgazdasági kiállításon első díj: aranyérem,

Szőlőzúzók és bogyzók!

Legjobb alumínium kuphengerű szőlőzúzógépek.

SZILÁGYI ÉS DISKANT gépgyára MISKOLCZON.

HAZAFIAS KÖTELESSÉG MOST A TÖBBTERMELÉS!

Jelentékeny **mütrágyamegtakarítás** mellett

tetemes **terméstöbbletet** biztosít

A SORTRÁGYÁZÁS!

Legjobb kombinált vetőgép

A SZAB. REKORD II.

Sorba vet! Sorba trágyáz!

Árajánlattal szívesen szolgál:

a M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 32.